پێشینەی هەندێک کەسب و کار لەبۆکان

(بەشی١٢)

٨٢. مسگەری

لە سەردەمی منداڵیی مندا یەک یا دوو دووکانی مسگەری لە خیابانی کۆن هەبوون. یەکیان هی حاجی ئەحمەدی مسگەری بوو. مسگەر لە بۆکان بەگشتی قاپ و قاچاغی ماڵانی سپی دەکردەوە یا ئەفتاوەی کون و شتی ئەوتۆی چاک دەکردەوە. نەمزانیوە لە بۆکان کەرەسەی مسی دروست کرابێت ئەگەریش بووبێت من ئاگام لێی نییە. کەرەسەی مسی عەجەمی زەنگان (زەنجانی ئێستا) دەیانهێنا و لە شار وگوند بەخەڵکیان دەفرۆشت.[1]

کاک ڕەحیم بەهرام زادە لەم بارەیەوە بۆی نووسیوم:

"لە زەنگانەوە هەموو ساڵێ چەندکەس بۆ مەنجەڵ و قاپ و کەوچکی مس فرۆشتن، دەهاتن بۆ گوندی 'کڕکڕە'. ئەوان شتەکانیان بە قەرز دەفرۆشت و پایزان بۆ قەرز کۆکردنەوە دەهاتنەوە. هەر کەس بیگووتایە نیمە و ناتوانم قەرز بدەمەوە، دەچوون لە ماڵی دایاندەکوتا. کابرای قەرزدار هەر جۆرێک بووایە قەرزەکەی دەدانەوە و ئەو سێ چوار کەسەی لە مل خۆی دەکردەوە. بۆیە ئەگەر کەسێک بۆ سەندنەوەی قەرز زۆری بۆ قەرزدار دەهێنا دەیانگووت کاکە واز بیرە خۆ تۆ زە نگانی نیت! ئەو زەنگانیانە لە یادداشتەکانی خۆیاندا ژمارەیان بە حیسابی ڕۆمی [ڕقومی؟] دەنووسی. هەر چەندە ئێمە قە رزدار نەبووین باوکم ڕۆژێک بۆ نانی نیوەڕۆ یەکێک لەوانەی هێناوە بۆ ماڵێ و وتی ئەو ژمارانە فێری کوڕەکەم بکە. من ئەو کات ژمارەی ڕۆمی لە یەکەوە تا دە فێر بووم."

کاک ڕەشید سپیهری ناوی سێ کەس لە مسگەرە قەدیمییەکانی بۆکانی بەم شێوەیە نووسیوە و بۆی ناردووم:

"وەستا ڕەحیمی مسگەری، زڕباوکی سەید محی الدینی تەنەکەساز، لە سەروی قەسسابییەکەی ڕەحمان چاوشین دووکانی هەبوو و مەنجەڵ و تەشت و ئەفتاوە و لەگەنی سپی دەکردەوە و سەتڵ و ئەفتاوەی تەنەکەشی دروست دەکرد. ئەویش لە دوای هەرەسی ڕاپەڕینی ساڵی ١٣٣٢ ی خەڵکی بۆکان هەڵات بۆ باشووری کوردستان و پاش چەند ساڵ گەڕایەوە و لەگەڵ ئەسعەدی کوڕیدا بەهۆی نەخۆشی و نەدارییەوە گیانی لەدەست دا. یادی بەخێر بێت.

وەستا محەممەدی مسگەری، لە سەرووی دووکانی پینەچییەتی خلە سەدتمەنی دا، مسگەریی دەکرد. ئەویش، لەگەڵ عەبڵای برای، قاپ و مەنجەڵ و کەرەسەی مسی دیکەی سپی دەکردەوە. دواتر ئەو دوو برایە دووکانەکەیان فرۆشت بە وەستا سمایلی تورک کە کتری و سەماوەری تەنەکەی دروست دەکرد. وەستا محەممەد دووکانێکی دیکەی لەپەنا شیرینی فرۆشییەکەی برادەران کڕی. ئەوکات دنیای نایلۆن نەبوو، هەر مەنجەڵ و تاوە و کەوگیرێکی مسی بەرگەی زیاد لە بیست ساڵی دەگرت، تەنیا دەبوو سپی بکرێنەوە."

---

[1] زەنگانی تەنانەت لە جەنگەی شەڕەکانی شۆڕشی ئەیلوولی باشووری کوردستاندا لە گوندەکانی باشووری کوردستان بوون و شتومەکیان دەفرۆشت! پێشمەرگەیەک کە لە مەهابادەوە چووبووە یارمەتیدانی شۆڕش لە باشوور، ئەوەی بۆ گێڕامەوە.

٨٣. جۆشکاری

ئەوە سەنعەتێکی تازەیە و لەمێژ نییە لە بۆکان سەری هەڵداوە (واهەیە ٥٠ ساڵێک ببێت). جۆشکاری بەگشتی پەیوەندی بە ئاسن و کاروباری خانووبەرەوە هەیە.

کاک برایم فەرشی لەم پەیوەندییەدا بۆی نووسیوم:

" ئەوەی بە بیری من بێت مەشەدییەکی ئازەری کە ناویم لەبیر نەماوە لە دەوری فەلەکەی خوارێ [فەلەکەی گاراج]، دووکانی جۆشکاری هەبوو و پاشان هێدی هێدی بەشێک لە نەججارەکان وەک حاجی مستەفای نەججاری بەرەو دروستکردنی درگا وپەنجەرەی ئاسن چوون و جۆشکاریش بوو بە بەشێک لە کاری ئەوان. هەر حاجی مستەفا چەند شاگردی هەبوو کە یەکیان تارانی بوو، کوڕی خاڵی منیش "عەبدوڵا پیرۆتی" و چەند کەسی دەیکە کاریان لا دەکرد و دوایە هەر کام لەو کەسانە دووکانی خۆیان کردەوە. بەر لە مەشەدی و دوای ساڵی ١٣٥٧ ئاگاداری کارەکە نیم."

کاک ڕەشید سپیهری دەنووسێت:

"وەستا سمایلی تورک کە تەنەکەسازیی دەکرد، دووکانی جۆشکاریشی دانا. بەڵام ئەو وەستا ئازەرییانە کاتێ کە شۆڕشی ساڵی ١٣٥٧ دەستی پێکرد هەموویان گەڕانەوە شارەکانی خۆیان."

٨٤. پەنچەرگیری

ئەوە پیشەیەکە، وابزانم لە ساڵانی ١٣٣٠ دا لە بۆکان سەری هەڵدا. سەرەتا کاتێ ئیش وکار کەم بوون، تەعمیرکارەکان کاری پەنچەرگیریشیان بەڕێوە دەبرد. بەڵام دواتر دووکانی تایبەتی بۆ کرایەوە و خەڵکانێک پێیەوە خەریک بوون. بەداخەوە ناوی پەنچەرگیرەکانی بۆکان نازانم.

٨٥. ناڵبەندی

ناڵبەندیی پیشەیەکی کۆنە و بە دڵنیایی لە خەڵکی ئێستای بۆکان کەس لەبیری نییە و نازانێت یەکەم ناڵبەندەکانی بۆکان کێ بوون. شوێنی پیشەی ناڵبەندی لە بۆکان لە مەیدانی کافرۆشەکان لە نێوان خیابانی کۆن و خیابانی سەقزدا بوو. بەڵام وابزانم ناڵبەند لە گوزەری ئاسنگەرەکانیش هەبوون. کاتێ ئەسپ و ماین و ئێستر لە بۆکان و دەوروبەری لەکەمییان دا، ئیتر دووکانی ناڵبەنەکانیش وورده وورده داخران و نەمان.

لە ناڵبەندەکانی سەردەمی منداڵیم تەنیا ناوی میرزا حەمەحەسەنی نەعلبەندیم لە بیرە.

کاک برایم فەڕشی ئاماژەی بەو دێڕەی سەرەوەی من کردووە کە نووسیومە "وابزانم ناڵبەند لە گوزەری ئاسنگەرەکانیش هەبوون" و گوتوویەتی:

"تەنیا شوێنی ناڵبەندەکان مەیدانی کافرۆشەکان بوو. لەو مەیدانە چەند ناڵبەندی لێ بوو، ناڵ لە تەورێزەوە دەهات و دەزانم باوکم ناڵی بۆ دەهێنانن، لە بیرمە چەندجار من خۆم لە گەڵی بووم لە گوزەری ناڵ فرۆشەکانی بازاڕی تەورێز، فرۆشیارانی ناڵ لەو گوزەرە، بە زاراوێکی جیاوازی ئازەرەی قسەیان دەکرد. من خۆم زۆرجار لە مەیدانی کافرۆشان ڕاسپاردەی باوکم دەگەیاندە ئەو چەند ناڵبەندەی بۆکان، زۆرجاریش ناڵم دەبرد بۆ ئەو ناڵبەندانە، ئەڵبەت بە چەرخی تایبەت. زۆرجار ڕادەوەستام و سەیری ئەو ناڵبەندانەم دەکرد کە زۆر لێزانانە ناڵی ئەسپ و گوێدرێژ و ئێستریان دەکرد، بە داخەوە ناوی ئەو دوو ناڵبەندە قسە خۆش و بۆکانی گوتەنی خوێن شیرینانەم لە بیر نەماوە."

٨٦. کاروانسەرادارى

بۆکان شوێنێکی ناوڕێیانە و هاتوچۆی زۆری بەسەرەوەیە. هاتوچۆی خەڵکانی ناوخۆی ئێران و خەڵکی سەرسنوور یان ئەوپەڕی سنوور لە باشووری کوردستان، هەروەها هاتوچۆی نێوان کرماشان و سنە و سەقز لەگەڵ ئازەربایجان بە گشتی لە ڕێگەی بۆکانەوە بەڕێوە دەچێت. ئەوە لە لایەک و هاتوچۆی خەڵکی گوندەکانی دەوروبەر بۆ بۆکانیش لە لایەکی دیکە، هەر لە کۆنەوە بۆتە هۆی دروست بوونی هەندێک کاروانسەرا و "خان" کە میوانیان تێدا حاواوەتەوە.

لە بۆکانی قەدیم و سەردەمی پێش کرانەوەی هوتێل و موسافیرخانە، هەندێک ماڵ هەبوون کە میوانداریی موسافیر و ڕێبوار وچۆداریان دەکرد. ئەو شوێنانە دەبوایە جێگەی تایبەت بۆ مرۆڤ و ئەسپ و مەڕوماڵاتی موسافیریان هەبێت کە واهەبوو لە گوندەکانی دەوروبەر و تەنانەت شارەکانی دیکەوە دەیانهێنا 'بازاڕی حەیوان' لە بۆکان یا بە بۆکاندا تێپەڕ دەبوون و دەیانبردە بازاڕی قەباخکەندی لە نزیک میاندواو.

من ماڵی ڕەشیدەسوورم لەسەر خیابانی سەقز ڕووبەڕووی دوخانیاتی کۆن بە باشی لەبیرە و تەنانەت جارێکیش لەگەڵ باوکم یان کاکم لەوێ چووینە سەردانی عەلیشای زەمبیل. هەروەها ماڵی کاک قادر (قالە سێ سەر) ی کۆنە دراوسێی ئێمەش شوێنێک بوو کە هەندێک لە ئاغاواتی بەگزادە دەهاتن و لەوێ دەمانەوە.

کاک ڕەشید سپیهری ئەم زانیارییانەی لە پەیوەندی بابەتەکەدا بۆ ناردووم:

- "لە بۆکان لەجیاتی موسافیرخانە، کاروانسەرا هەبوو؛ کاروانسەراکانیش شێوازی چینایەتییان بوو؛ بۆ نموونە، ماڵی مام ڕەشیدە سوور (ڕووبەڕووی دوخانیاتی کۆن لە سەر خیابانی سەقز)؛ ماڵی فاتمە خانم (لە کۆڵانی ماڵی پاڵەوانی) و ماڵی باوەمین (لە سەر خیابانی سەقز) جێگای ئاغاوات و دەوڵەمەندان بوون. ئەم کاروانسەرایانەی خوارەوەش فەقیرنشین بوون:
    - ئاغای قالە چاوشین (لە کۆڵانی ماڵی سەیدی بەننا)؛ سۆفی رەحمان (لە کۆڵانی ماڵی حاجی بایزی ئیسماعیلی)؛ محەممەد بەردەزەردی (لە کۆڵانی ماڵی ڕەزاییەکان)؛ حەسەن بەگی مێردی خات ڕێحان (لە لای ماڵی حاجی زلێخا)؛ ڕەشیدی یۆسفی (لە خیابانی میراوا ڕووبەڕووی ماڵی کاک کەریم جۆڵا باوکی کاک حەمەعەلی)؛ ڕەحمان سنجوو (لە کۆڵانی ماڵی حەقیقی)؛ ڕەشید چوارچاو (لە لای ماڵی کاک فەتحوڵڵای قاوەچی)؛ خلە گەورک (لای ماڵی مەحموودی حەیدەری)؛ خلە سەدتمەنی (لە کۆڵانی ماڵی ئەسکەندەری)؛ ڕەشید باوک مردوو (لای ماڵی ڕەسووڵ گڵێنە)؛ ئەحمەد ڕەشەگۆشت (ڕووبەڕووی پشت خەندەک)؛ مام عەلیە کوێرە لە کۆڵانی سەیدە شەلە؛ ئەحەدە عەجەم لە کۆڵانی ماڵی فاتم بێوەژن (ڕووبەڕووی ماڵی خەجێ کڵاوڕەش)؛ مام ڕەشیدی باوکی عەبە کەچەڵ (لە کۆڵانی ماڵی فەتحی)؛ مەلا دووژنە (لە کۆڵانی ماڵی سامبەگی) و کاک حەمەکەریم لە گەڕەکی قەبران."

کاک برایم فەڕشییش بۆی نووسیوم:

" دیوار بە دیواری ماڵی ئێمە، واتە لە پشت ماڵان، کاروانسەرایەک هەبوو بە ناوی کاروانسەرای 'کەیکاوس' کە دەرگاکەی لە سەر خەیابانی سەقز نەبوو و لە پشت ماڵان بوو، ماڵەکەی ئێمە دەرگایەکی دەکەوتە سەر خەیابانی سەقز و دەرگای دووهەمی دەکەوتە سەر ئەو کۆڵانەی پشت ماڵان. کاروانسەرای کەیکاووس شوێنێکی تایبەت بوو، جگە لە کاروانچی و خەڵکی گوندەکانی دەوروبەر، زۆربەی ئەو کەسانەی وا ورچ و مەیمونیان هەڵدەپەراند و کاری سەیر وسەمەرەیان دەکرد دەهاتنە ئەوێ و هەر لە حەوشی کاروانسەرا ورچ و مەیمونیان هەڵدەپەراند. ڕۆژی بەرنامەکە بە دەهۆڵ خەڵک ئاگادار دەکرا و ئەو ڕۆژە حەوشەکە پڕ دەبوو لە خەڵک. ئێمە و زۆر منداڵی دیکە دەچووینە سەر سەربانی ماڵی خۆمان و ماڵەکانی دەوروبەر و سەیری بەرنامەکەمان دەکرد.

کاروانسەرای دووهەم دەکەوتە کۆڵانی ماڵی برایانی ئەسکەندەری، ئەو کاروانسەرایە ناوی کاروانسەرای 'خلە سەدتمەنی' بوو، شتێکی تایبەتی ئەو کاروانسەرایە ئەوە بوو کە وشتریشی ڕادەگرت، لە بیرمە جارێک هەر لەو

کاروانسەرایە وشترێکی نەخۆش یان بریندار یان سەر بڕی و گۆشتەکەیان دابەش کرد، دەگوترا گۆشتی وشتر شیرینە.
هەم کەیکاوس و هەم خلە سەتمەنی دوو مرۆڤی بەڕێز بوون و هەرکیان لە بیرەوەرییەکانی مندا جێگای خۆیان هەیە."

٨٧. کا و وێنجە فرۆشی

ئەم کەسبە لە پەیوەندی مەڕ ومالآت و چۆدارییدایە. لە بۆکان هەندێک دووکان لە مەیدانی کافرۆشان هەبوون کا و وێنجەیان بەو موسافیرانە دەفرۆشت وا تفاقی حەیوانیان لێ دەبڕا. لە گوندەکانەوە کا و وێنجەیان بە گیشە دەهێنا مەیدانی کافرۆشان، لە دووکانەکەدا هەڵیاندەڕشت ودووکانداریش دەیفرۆشتن.

خەڵکی ناوشار هەروەها بۆ قوڕەکاری وگرتنەوەی گڵەسوورە بۆ سواغی سەربان و دیوار، پێویستیان بە کا دەبوو و هەندێک کەس دەچوون لەو شوێنە دەیانکڕی.

من بەداخەوە ناوی هیچکەسم لەبیر نییە کە بەو پیشەیەوە خەریک بووبێت.

٨٨. بازاڕی حەیوان

ئەوە شوێنێکی گەورەی بازرگانی و کڕین و فرۆشتن بوو لە بۆکان. لەکەیەوە بۆکان ببووە خاوەنی ئەو بازاڕە؟ نازانم. بەڵام لە سەردەمی منداڵیی منەوە تا کاتێ کە لەبۆکان ڕۆیشتووم، تەنانەت لە ماوەی شەڕ و ئاڵۆزییشدا بازاڕی هەفتانەی حەیوان لە بەشی ڕۆژهەلاتی بۆکان واتە ناوچەی 'پشت خەندەک' (نێوان زاخەکان و قەبرانی کۆن) هەر کراوە بوو.

ئەوەندەی بزانم خاوەنی ئەو بازاڕە حەمەدەمین ئاغای ئێلخانی زادە بوو[2]، کە پیاو یا نوێنەرەکانی، لە کڕین و فرۆشتنی هەر سەرێک حەیوان باجێکی دیاریکراویان لە خەڵکەکە (وابزانم فرۆشیار) وەردەگرت. هەندێک جار بازاڕەکە بە قۆنتەرات دەدرا بە کەسانێک و ئەوانیش داهاتەکەیان بۆخۆیان هەڵدەگرت.

بازاڕی حەیوانی بۆکان لە سەردەمی منداڵی و لاویەتی مندا ڕۆژانی چوارشەممە لە گۆڕاییەکی پانی پشت خیابانی سەقز لەو شوێنەی وا پێشتر ئاماژەم پێکرد، بەڕێوە دەچوو. ئەو مەئموورانەی ئاغاکان کە بە کاروباری بازاڕەکە ڕادەگەیشتن و کومیسیۆنیان لە فرۆشیاری حەیوانەکان وەردەگرت، یەکیان ڕەشیدی ڕۆستەم پاڵەوان و کوڕەکەی (کاک محەممەدی پەهلەوانی) و میرزا حەمەدەمێنی ڕەشید ناسکێ بوون. دێهاتی هەمیشە بە دەست مەئمووری ئاغاکانەوە زالەیان بوو و تەنانەت ئەگەر لە ڕێگا و پێش گەیشتنە ناو بۆکانیش مەڕ ومالآتیان بفرۆشتایە مەئموورەکان دەگەیشتنە سەریان و ئەو سەدا چەندەیەن لێ دەسەندن کە لە نێو بازاڕەکە لە خەڵک دەسەندرا.

کاک ڕەشێد سپیهری لەم پەیوەندییەدا بۆی نووسیوم:

---

[2] بە گوێرەی هەواڵی کاک ڕەشید سپیهری، قاسم ئاغای موهتەدیش بۆ ماوەیەک بازاڕێکی دیکەی بۆ کڕین و فرۆشتنی حەیوان داناوە، بەڵام کەم خایەن بووە و دوای ماوەیەک وەستێنراوە.

"بازاری حه یوان هه تا له ده ست حه مه ده میناغا دابوو پیاوه کانی ئه و باجه یان وه رده گرت که بریتی بوون له:
مینەی ڕەشید ناسکێ، مامەندی میراوا، مینە چاوشین و عەزەی ڕابە. ئەوانە، زۆرجار لە خەڵکیان دەدا. کاتی بازاڕەکە بە ئیجارە درا، لە جیاتی چوارشەممە، ڕۆژی یەک شەممەیان کرد بە ڕۆژی بازاڕ. ئیجارە دار ڕەشیدی ڕۆستەم پاڵەوان بوو لەگەڵ محەممەد و عەلی کوڕی. هەتا ماوەیەک مینەی مام ڕەشیدیشیان لە گەڵ بوو، لە دوایە چەند لاوی بۆکانییان بە کرێ گرت لەگە ڵ محه مه دو عه لی باجه که یان کو دەکرده وه. پاشان که بازاڕەکە گەشەی کرد شەممەشی هاتە سەر.

باجی حەیوانە کان فەرقیان بوو، کەڵ پێنج تمەن، گا و جوانەگا سێ تمەن و کاوڕ و گیسکیش سەری پێنج قران بوو.جگە لە سات وسەودای حەیوان، لە ناو بازاڕەکە داهەموو کەلوپەلێکی پێویستی خەڵکی گوندەکان وەک لیباسی حازری خەیاتەکان دەفرۆشرا. لانکە ودەسرازە و دەسرەی گوڵدۆزی و پێچ و کڵاو کە ژنان لە ماڵێ دەیاندووریێن یا دەیانچنین، هەروەها گەلێک جۆری خۆراک و ساردەمەنیشیان دەفرۆشت زۆرێک لەوانە ،منداڵی دە دوازدە ساڵە میانفرۆشت. هەر لەوێ مەشەدییەکی عەجەم داری دەفرۆشت بانگی دەکرد "ئەم دارە خۆش دارە، هەمەدان دارە." بەڵام دارەپەڵکی میاندواو بوو!"

٨٩. چۆداری

چۆدار بە کەسێک دەگوترێت کە مەڕ ومالآت بکڕێت و بفرۆشێت. بەحیسابی بوونی بازاڕی هەفتانەی حەیوان لە بۆکان و هەروەها بازاڕێکی دیکەی هاوچەشن لە گوندی قەباغکەندی میاندواو، ئەو کەسبە لە بۆکان ودەوروبەری برەوی هەبوە و چۆدار لە شارەکانی دیکەشەوە هاتوونەتە بۆکان. تەنانەت کاروانی مەڕ ومانگا لە بازاڕی حەیوانی شاری بۆکانەوە بۆ شارەکانی عەجەمستانیش، وەک تاران و تەورێز، هەمیشە بەڕێوە بووە.

لە بیرەوەری منداڵیی مندا تاقە چۆدار کاک حەبیب سەقزی (سوهرابی) ە کە دراوسێ ماڵمان بوو و لەگەڵ کاک عەبدوڵڵای کوڕیدا هاوپۆل و هاوڕێ بووین.

کاک ڕەشید سپیهری بۆی نووسیوم:

" لە هەر چوارلای بۆکانەوە دەهاتن بۆ بازاڕەکە و حەیوانیان دەکڕی و ڕایاندەگواستن. کاک حەبیب سەقزی بەرەو سەقز و کرماشانی دەبردن، تورک و فارس بەرەو تەورێز و تارانیان دەبردن. چەند تورکێکی میاندواوییش هەر چۆدار بوون و حەیوانیان دەکڕی. بەڵام کوردە چۆدارەکان بریتی بوون لە مچەی قەباخکەندی، کا حەمەکەریم و کاک حەبیب. ئەوان دوای کڕینی ماڵات، بە لەوەڕ، بەرەو شوێنی خۆیانیان دەبردن. ماشێنی لۆرێش تاکوتەرایەک دەهاتە بۆکان، حەیوانیان لێ دەدا و دەیانبرد."

٩٠. دەبباغی یا پێستە خۆش کردن

دەبباغی بە خۆش کردن واتە خاوێن کردنەوەی پێستەی حەیوان (بە گشتی، مانگا و مەڕ) دەگوترێت. کارێکی ناخۆشە و شوێنی کارەکە پڕە لە بۆنی ناخۆش. من لە دەرەوەی تاران و لە نزیک قوتابخانەیەک کە دەرسم تێدا دەگوتەوە کارگەی دەبباغیم بینیوە و نەمدەزانی لە بۆکانیش کاری دەبباغی کرابێت تا ئەوەی کاک برایم فەڕشی ئەم یادداشتەی بۆ ناردم:

"پیشەیەکی دیکە کە لە بۆکان بوو، پێستە خۆش کردن و پێستە فرۆشتن بوو، هەموو ئەو کەسانەی حەیوانیان دەکووشتەوە، پێستەکەیان دەفرۆشت بەو کەسانەی کە پێستەیان خۆش دەکرد، پێستە بە تاڵ و قشقە و خوێ خۆش دەکرا و لەبەر خۆرەتاو دادەنرا بۆ ئەوەی بۆن نەگرێ، دواتر لە تەورێز و هەمەدان و شارەکانی دیکەوە دەهاتن و باری ماشێنیان دەکرد و دەیانبرد، یەکێک لەو کەسانەی کە ئەو کارەی دەکرد مرۆڤێکی ئاشنای باوکم بوو کە ناوەکەیم لە بیر نەماوە، شوێنی ئەو کارە ماڵێک بوو کە بە مڵکایەتی هی باوکم بوو. شوێنەکەی خیابانی کۆنە، دیوار بە دیواری دووکانی عەوڵای ئیسماعیلپوور و ڕوبەڕووی خوشک شوویی حەمەساڵەی شاوێردی بوو. من زۆرجار کاری خۆشکردنی پێستەم لەو ماڵە

کە وەک عەمباریش کەڵکی لێوەردەگیرا بینیبوو. ئەم ماڵە عەمباری خورما، پیواز، پەتاتە (یەرئاڵماسی) و شووشەی چرا لامپا و لەنتەر و گڕسۆز و چراتۆڕ و چرای ئەمریکایی بوو. جەنابم هاوینان ئەگەر لە بۆکان بوایەم، دەبوومە کارگەری دووکانی باوکم و لەو عەمبارەوە ئەو شتانەم دەگوێستەوە بۆ دووکان و زۆرجاریش شتومەکی مشتەرییەکانی باوکم دەبرد بۆ کاروانسەراکان و گاراجەکان، بۆ ئەو کارەش چەرخی تایبەت هەبوو کە کارەکەی هاسان دەکردەوە.[3] "

به سپاسی زۆرەوە بۆ برایان ڕەشید سپیهری، برایم فەڕشی و ڕەحیم بەهرام زادە هاوکارانی ئەم بەشەی وتارەکە.

درێژەی هەیە

---

[3] حاجی عەلی بە خوڕایی کاری پێنەدەکردم و پوولی ئەو کارانەی دەدامێ؛ هاوینان لەو ڕێگایەوە پووڵێکی چاکم دەست دەکەوت. باوەڕ ناکەم کەسێکی دیکە لە بۆکان پارەی کاری بە منداڵەکانی خۆی دابێت. گەرچی ڕەنگە بووبێتیش بەڵام من نە دیتم و نە بیستم.